

A könnyűipar újítási mozgalmának társadalmi bírálata

A szovjet Sztahánov-mozgalom gyakorlatából vett példa alapján rendezte meg az Országos Találmányi Hivatal a könnyűipar újítási ügyvitelének társadalmi bírálatait. Az újszerű kezdeményezés, amelyet a Találmányi Hivatal kiterjeszt a többi minisztériumok területére is, komoly segítséget jelent az ipari irányítás belső szerveinek. Az értekezleten több mint 60 felszólalás éles kritikával mutatott rá azokra a hiányosságokra és bürokratikus nehézségeire, amelyek elterjedése az újító mozgalom ügyvitelében a további fejlődés gátja. A könnyűipar újítóinak kritikája

megjelölte a minisztérium feladatait is: sokkal gondosabban és az eddigi gyakorlatnál nagyobb alaposággal kell elbírálni egy-egy újítási javaslatot és csökkenteni kell azt az időt, amely ma még szükséges ahhoz, hogy egy javaslat megvalósuljon. A hibák és hiányosságok feltárásán kívül komoly jelentősége az értekezletnek, hogy ismételten kifejezésre juttatja: szocializmust építő népi demokráciánkban a dolgozók a termelés tényleges gazdái és az állami intézmények a dolgozók javaslatainak figyelembevételével kötelesek megjavítani munkájukat.

Az értekezletet Hevesi Gyula, az Országos Találmányi Hivatal főtitkára nyitotta meg

Hangsúlyozva, hogy a Magyar Dolgozók Pártja és népi demokráciánk kormánya a legnagyobb gondot fordítja a szocialista verseny és az újítómozgalom fellendítésére. — Az utóbbi két évben — mondotta — fontos kormányrendeletek jelentek meg, amelyek számos intézkedést tartalmaznak az újítók munkájának ösztönzése, elősegítése és védelme érdekében. Biztosítják a rendeletek az újítások kikísérletezéséhez és gyors gyakorlati megvalósításához szükséges lehetőségeket is. Nagymértékben ezeknek az intézkedéseknek tulajdonítható újítómozgalmunk gyors fejlődése, eredményeink hónapról-hónapra történő emelkedése.

— De a kétségtelenül jelentős és öröndetes események mellett még sok a hiányosság újítómozgalmunk területén — folytatta Hevesi elvtárs. — Csak nagy késedelemmel történik meg az újítási javaslatok kidolgozása és üzemi gyakorlatbavétele. Sok üzemben nem adják meg az újítóknak a kellő támogatást, újításaik kikísérletezéséhez. Az újítási megbízottaknak is nem egy esetben műszaki és adminisztratív segítség nélkül kell dolgozniuk és elég gyakoriak a díjak helytelen megállapításával és késedelmes kifizetésével kapcsolatos panaszok.

Ezután Gáti Péter, a Könyűipari Minisztérium műszaki fejlesztési főosztályának vezetője üdvözölte az értekezlet résztvevőit, majd hangsúlyozta, hogy a könnyűipar újítómozgalmának legjelentősebb hibája a javaslatok megvalósításának lassú üteme. — Emellett komoly tényezőként szerepel — mondotta — a szakvéleményezés és a kalkuláció elkészítésének ideje. Ennek egyik oka, hogy a vállalatvezetők nem teszik magukévá az újítómozgalom felkarolását. Erre példa a Konzervipari Főosztály, ahol általában az újítási megbízott-

ra hárítják még az újítási javaslatok bevezetését is. Általános szokás, hogy az újítási megbízott végzi az újítások gazdasági kalkulációját is. Ezekután következtek a felszólalások, amelyek során az üzemek dol-

Hevesi Gyula elvtárs megnyitja az értekezletet

gozói, az újítók, a sztahanovisták, az élmunkások, ipari termelésünk élenjáró harcosai mutattak rá a hiányosságokra.

Hiányosságok az újítások bevezetése és díjazása körül

Bruckner Lipót, Kossuth-díjas újító, a Textilgépkísérleti Vállalat felszólalója beszámolt az üzem eddigi eredményes munkájáról és rámutatott a nehézségekre, amelyeknek for-

rása, hogy a Könyűipari Minisztérium kebelében nincs „gazdája“ az üzemnek. Ez károsan befolyásolja a Textilgépkísérleti Vállalat munkáját mind gazdasági, mind tervszerűségi szempontból.

Kovács Sándor (Pamutkészítő Vállalat) ismertette azokat a problémákat, amelyeket az üzemi sovinizmus leküzdése jelent. — Amikor nagyobb horderejű újítás más üzemekben történő bevezetéséről van szó, — bár a minisztérium elrendeli annak bevezetését, — az üzemek műszaki, vagy egyéb okokra hivatkozva egy évig is elhúzzák az újítás megvalósítását. Négy-öt hónap idővesztést jelent az egyéni felelősség hiánya — mondotta. — Az újítások kalkulációját senki sem meri felelősséggel jóváhagyni és az újító csak akkor kapja meg a neki járó díjazást, amikor a megtakarítás már gyakorlati üzembévitel alapján is kimutatható.

Hasonló hiányosságokra mutatott rá Bródi Tibor (Fővárosi Ásványvíz és Szikvízüzem), aki elmondotta: újítómozgalmunk egyik legsúlyosabb hiányossága az egyéni felelősségtől való félelem. Egy-egy komolyabb újításnak minden hatóságot végig kell járnia, mielőtt az újító megkapja pénzét. 100—200 Ft-os újítási díjakat a vállalatvezetők azonnal kifizetnek, de nagyobb összegek esetében az újítóknak kell utánaajárnia, hogy megkapja a törvényekkel biztosított újítási díjat. Erre példának hozta fel saját újítását, amelynek díjazása 10.000 Ft-on felüli összeget tesz ki. Az újítást hónapok óta bevezették, de az érte járó díjazást még mai napig sem kapta meg. Ugyanerről a kérdésről beszélt Barabás József, a Szombathelyi Bőripari Vállalat újítója is, aki kérte, hogy a felettes hatóságok tartsák be a rendeletben előírt határidőket.

A fenti három felszólalón kívül az újítók nagyrésze ismertetett olyan visszasságokat, amelyek a díjazások kifizetése terén tapasztalhatók. A Ta-

lalmányi Hivatalnak a jövőben sokkal erélyesebben kell közbelépnie, mert csak így számolhatók fel a különböző rendeletellenes „mesterkedések”, amelyek nem egy esetben a vállalatvezetőktől vagy éppen a minisztériumoktól indulnak ki.

Az újítási bizottságok munkájáról

Mérő József, a ruházati ipar kiváló újítói oklevéllel kitüntetett dolgozója az újítási bizottságok munkájának egyik hiányosságát tárta fel. A bizottságok nem hívják meg értekezleteikre az újítókat. — En pl. kérttem a Ruhatervező Vállalatot — mondotta — hogy engem is hívjanak meg a bizottság értekezletére, mert ismertetni akarom újításom lényegét. Kérésem ellenére meghívásom nélkül tárgyalták a javaslatot és így a kelő szakmai ismertetés hiányában elutasították, bár gyakorlatban jónak bizonyult. A fentiek ellenkezője, amikor az újítási bizottságok egy-egy javaslat elbírálásához teljes műszakokra veszik igénybe az újítót. Ezzel

termelés kiesést okoznak. Ilyen esetet ismertetett Kohl Ferenc (Gyermekruhaipari Á. V.), aki elmondotta, hogy november 11-én a laboratóriumban töltötte teljes munkanapját, mert javaslata elbírálásához azt kívánták tőle, hogy a helyszínen rajzolja meg újítása vázlatát. Nem kis mértékben gátolja újítómozgalmunk eredményeinek kibontakozását az újítási javaslatok lélek-

telen, bürokratikus elbírálása — mondotta Zachár Vilmos, néphadseregünk hadnagya, volt Standard-gyári dolgozó. — 1949. júliusában 309. sorszám alatt adtam be egy újítást, különböző csévetestek bakelitöntéssel való előállítására. A gyártás anyaga javaslatomat megelőzően külföldről beszerzett fenolfiber volt. Az újítás megvalósításával mintegy 100.000 Ft-ot takaríthatunk meg évente. Ezzel szemben a javaslatot különféle kifogásokkal többször elutasították, majd 1950. november 15-én, tehát az újítás benyújtásától számított másfél év múlva elfogadták. A másfél év idővesztéssel kb. 150.000 Ft kárt okoztak népgazdaságunknak azok a műszaki emberek, akik szűklátókörűség és a bürokratikus ügyintézés miatt nem ismerték fel a javaslat jelentőségét. De a nagyobb baj az, hogy nem is akarták felismerni és megelégedtek a „papírforma szerinti” ügyintézésel.

Hasonló eseteket ismertettek Vonnák Imre, dr. Gál László és még sokan mások. Ezekből a felszólalásokból azt a következtetést kell levonni, hogy nemcsak az újítási megbízottak, hanem a minisztériumok és így a Könyvüipari Minisztérium újítási szervei is félnek az új utaktól, az új kezdeményezésektől. Nem adják meg az újítóknak a kellő segítséget újítási javaslataik megvalósításához. Erre mutatott rá felszólalásában Fürszné elvtárs, a Gyermekruhaipari vállalat varrónője. A segítség megadása helyett, a Könyvüipari Minisztérium illetékes főosztálya Horváth Gyula aláírásával levélben közölte az újítóval, hogy terítógép-javaslatát műszakilag hiányos és a rajz szerinti megoldás technikailag nem alkalmazható.

Nem vezetik be az elfogadott újításokat

A könnyüipari újítómozgalom újítási ügyvitelének megtárgyalása során a felszólalók rámutattak a népgazdaságunknak komoly károkat okozó helytelen módszerre, amikor az újítások „megmaradnak” az újítási naplóban. Bezur Géza, a Vörös Csillag-nyomda sztáhanovista gépszédője mondotta: amikor megnézzük a szakmába beadott javaslatok statisztikai adatait, megállapíthatjuk, hogy a szedőgépekre vonatkozó javaslatok száma elérte a harmincat. Ezzel szemben a valóságban a szedőgépeken nem változtattak semmit, az újítások nincsenek bevezetve. Üzemünkben — folytatta — két ötletnapot rendeztek

ebben az évben. Az első ötletnapon 44 javaslatot fogadott el és díjazott a bizottság. Ennek ellenére ezek közül sem vezettek be egyetlen javaslatot sem. Lassú ütemben halad a nyomdász szakmában is az újítási javaslatok kiértékelése és nem kevés a másfél évvel ezelőtt beadott, de még tárgyalatlan javaslatok száma. A Könyvüipari Minisztérium illetékes főosztálya nem nyújt segítséget a szakmának, a javaslatok megvalósításában.

Ezek a hiányosságok megtalálhatók egyéb iparágakban is, így pl. a ruházati iparban, vagy az építőiparban, ahol pl. Dévai Károly, bár június 12-én beadta újítási javaslatát, napjainkban a javaslat elbírálása még csak ott tart, hogy az újító „félfüllel” hallotta: talán elvetik. Ez a súlyos felelőtlenség megengedhetetlen, mert szocialista építőmunkánkban minden újítás egy-egy lépés előre.

A könnyüipari újítómozgalom ügyvitelének társadalmi bírálata az a kezdeményezés, amelynek a különböző iparágakban történő megvalósításával feltárhatjuk újítómozgalmunk hibáit, hiányosságait. Az értekezleten a felszólalók rámutattak arra, hogy újítómozgalmunk szervezeti felépítése még nem felel meg Pártunk követelményeinek, szocialista építőmunkánk érdekeinek. Ez kétségtelenül gyors ipari növekedésünk gyermekbetegsége, de bizonyos, hogy a bürokrácia és az újítások iránti közömbösség mögött fellelhető az ellenség aknamunkája is. Újítási mozgalmunk hiányosságainak felszámolása, a bürokratizmus és a közönyösség gyökeres kiirtása, szocialista építőmunkánk harci kérdése. Pártunk az 5 éves tervvel komoly feladatokkal ró újító, Sztahanov-mozgalmunkra. Újítóink csak akkor tudnak eleget tenni ezeknek a kötelezettségeknek, ha a műszaki és felső vezetés szervei segítséget, támogatást adnak munkájukhoz és a dolgozók kritikájának alapján javítják meg saját munkájukat. A kritikákból, amelyeket vezetők és vezetőszerveink kapnak az üzemi munkásoktól, tanulni kell a minisztériumok dolgozóinak, a vállalatvezetőknél és az újítási megbízottaknak: meg kell tanulniok lendületes kommunista munkát épp úgy kell követniük példaképüket, a szovjet sztáhanovistákat, mint ahogy Pártunk vezetésével munkásosztályunk legjobbjai, a sztáhanovisták, az újítók követik azokat.

A sztáhanovista módszer nem az ember fizikai erejének fokozottabb megfeszítésén, nem a munkás fizikai fáradtságának fokozásán alapszik, hanem elve a régi magyar közmondás: **többet ésszel, mint erővel!**

RAKOSI